

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Eduskunta, Ympäristövaliokunta

Kirjallinen kysymys
29.9.2022

1/2

Ympäristövaliokunta 23092022 / Kansanedustaja Petri Huru

Minkälaisia muutoksia tarvitaan, jotta eduskunnan budjettivaltaa ei rajoitettaisi, vaan turvataan eduskunnan budjettivalta sekä jäsenvaltiolle jäävä liikkumavara.

Tämän kysymyksen pyytäisimme ystävällisesti ohjaamaan Valtiovarainministeriölle.

Miten ennallistamisen pinta-ala vaade näyttäytyy esimerkiksi vihreässä siirtymässä tarvittavien kriittisten mineraalien kotimaisten varantojen hyödyntämisen ja esimerkiksi uusien kaivosten avaamisen suhteen.

Onko vaarana näiden osalta tuotannon siirtyminen enemmän saastuttaviin maihin ja myös riippuvuussuhteen syntyminen niitä tuottaviin epävakaisiin valtioihin ja siltä osin jopa vihreän siirtymän vaarantuminen jos kriittisten materiaalien saanti Eurooppaan estyy tai hankaloituu merkittävästi?

TEM näkee, että ennallistamisvaade voi rajoittaa merkittävästi mahdollisuuksia tutkia kallioperän mahdollisia mineraalivarantoja, ja niiden hyödyntämistä. EU:n teollisuudelle pyritään varmistamaan raaka-aineiden saantia "varmoista lähteistä" resilienssin parantamiseksi. EU:n oma tuotanto on ensiarvoisen tärkeää. Kolmansien maiden tuotannosta riippuvainen jatkojalostus ja kokoonpano ovat haavoittuvia logististen tai geopoliittisten häiriöiden sattuessa.

Tuotanto voi konkreettisesti siirtyä muualle, jos suojelu- ja ennallistamistoimet estävät tuotannon jatkamisen (kiristyvät ympäristövaatimukset, vesistön laatu, alueellisen laajentumisen esteet). Uuden tuotannon "siirtyminen" muihin maihin riippuu luvituksen aikajänteestä ja epävarmuustekijöistä, teknisistä vaatimuksista suhteessa vastaavaan toimintaan muualla maailmassa. Mineraaliesiintymää ei voi siirtää, sen voi jättää hyödyntämättä ja investoida toisaalla sijaitsevaan esiintymään. Tällöin myös jatkojalostus jää syntyväksi.

Tällä hetkellä esimerkiksi 90 prosenttia akkujen materiaaleista tulee Aasiasta ja erityisesti Kiinasta, joten Eurooppa on jo nyt erittäin riippuvainen usein hieman epävakaisista/autoritäärisistä valtiosta.

Vetytalous tulee moninkertaistamaan Suomen sähköntarpeen. Maalle sijoittuvan uusiutuvan sähköntuotannon ja siirron lisääntyvä pinta-alatarve vaatii myös metsänhakkuita. Onko mahdollista, että ennallistamisvaade uhkaa rajoittaa kestävä metsätalouden harjoittamista metsäpinta-alan pienentyessä ja onko tästä odotettavissa millaisia vaikutuksia metsäteollisuudellemme?

TEM:n näkemyksen mukaan vaikutuksia metsäteollisuuteen tulee olemaan. Ennallistaminen yhdessä muiden kunnianhimoisten suojelutavoitteiden kanssa tuovat haasteita maankäyttöä edellyttäville toiminnolle, eli näissä suunnitelmissa tulee huomioida, miten esimerkiksi yhteiskunnassa tarvittavat sähkölinjat voidaan sijoittaa hyödyntäen näiden alueiden luontoarvopotentiaalia niiden rajoitusten puitteissa, joita sähkölinjat alueille tuo. Suojeluohjelmien yhteisvaikutus tuo metsätaloudelle ja

raaka-aineen saannille osaltaan haasteita, kun itätuonti on samalla jäänyt pois meidän puuraaka-ainepaletistamme.

Esimerkiksi suuria aurinkoenergiapuistoja suunnitellaan lähinnä sellaisille alueille, joihin niitä on helppoa rakentaa ja joilla ei ole suurta arvoa muussa käytössä. Näitä voivat olla esimerkiksi muusta käytöstä poistetut alueet.